

Urząd Miasta Lublin

Edukacja dla rynku pracy — wyzwaniem dla kształcenia ogólnego i szkolnictwa zawodowego

Ewa Dumkiewicz-Sprawka

Warszawa, 2 czerwca 2016 r.

*Bez solidnego kształcenia ogólnego
i towarzyszącego mu procesu formacji
osobowości, nawet najlepiej
zaprojektowany system kształcenia
zawodowego nie przygotowuje człowieka
do pracy.*

„praca zaś oznacza każdą działalność, jaką człowiek spełnia, bez względu na jej charakter i okoliczności, to znaczy każdą działalność człowieka, którą za pracę uznać można i uznać należy pośród całego bogactwa czynności, do jakich jest zdolny i dysponowany poprzez samą swoją naturę, poprzez samo człowieczeństwo. Praca wyróżnia go wśród reszty stworzeń, których działalności związanej z utrzymaniem życia nie można nazywać pracą — tylko człowiek jest do niej zdolny i tylko człowiek ją wykonuje, wypełniając równocześnie pracą swoje bytowanie na ziemi.” Ponieważ „praca stanowi podstawowy wymiar bytowania człowieka na ziemi.”

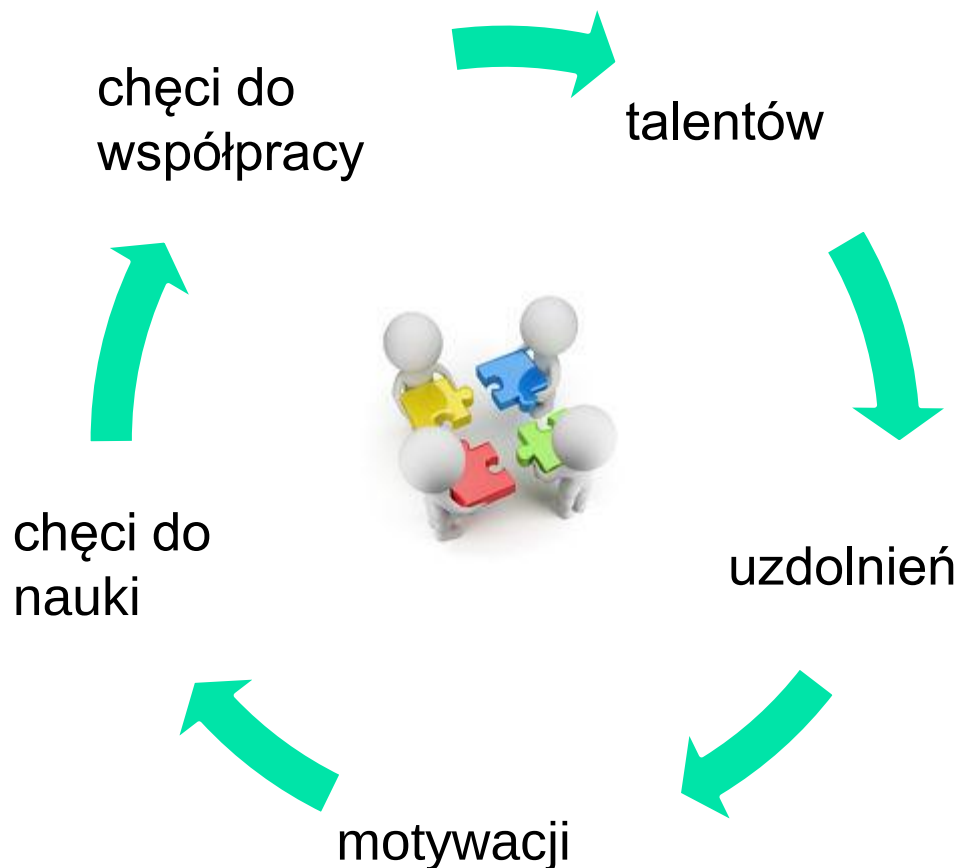

**To, co się dzieje w edukacji dzieci
i młodzieży przed rozpoczęciem
kształcenia zawodowego ma ogromne
znaczenie dla jakości tego kształcenia
i przygotowania do pracy.**

Celem dobrej szkoły powinno być rozwijanie potencjału
jaki przynoszą z sobą dzieci w postaci

„W ostatnich latach badania losów szkolnych dzieci przedszkolnych skłoniły Panią Profesor do ciekawych wniosków dotyczących dzieci uzdolnionych matematycznie. Uzdolnienia matematyczne są częścią szerszych uzdolnień i wchodzą w skład uzdolnień przyrodniczych. E. Gruszczyk-Kolczyńska wyróżniła cechy umysłu dzieci uzdolnionych, są to:

- *łatwość nabywania pojęć matematycznych,*
- *szybkość i precyzja rozumowania,*
- *niespotykane poczucie sensu,*
- *wrażliwość na absurdy lub błędy,*
- *wytrwałość w dążeniu do celu,*
- *twórcze poszukiwanie sytuacji, w której dzieci mogą ćwiczyć myślenie.”*

Wykład otwarty prof. zw. dr hab. Edyty Gruszczyk-Kolczyńskiej
„Dzieci uzdolnione matematycznie: mity, wyniki badań i wnioski
pedagogiczne” (Warszawa, 7 listopada 2014 r.)

Ewa Kulawska UKSW, Warszawa.

„Okazuje się, że ponad połowa **(56 %)** **dzieci w wieku przedszkolnym to dzieci uzdolnione**, z czego **20% sześciolatków**, czyli co piąty, odznacza się wybitnymi zdolnościami.

Niezwykłe ciekawym wnioskiem z badań i obserwacji Pani Profesor było stwierdzenie faktu, że **w klasie pierwszej szkoły podstawowej** już tylko, co ósme dziecko można było określić, jako **uzdolnione matematycznie (12%)**”.

Wykład otwarty prof. zw. dr hab. Edyty Gruszczyk-Kolczyńskiej
„Dzieci uzdolnione matematycznie: mity, wyniki badań i wnioski pedagogiczne” (Warszawa, 7 listopada 2014 r.)
Ewa Kulawska UKSW, Warszawa.

„Cóż, zatem stało się ze zdolnościami dzieci w ciągu ośmiu miesięcy nauki szkolnej? – pytała prelegentka.

Jako jeden z czynników odpowiedzialnych za taki stan rzeczy podała program edukacji matematycznej, który nie jest dostosowany do możliwości dzieci uzdolnionych.

Dzieci te nudzą się na lekcjach matematyki, są spostrzegane przez nauczycieli, jako niegrzeczne.

Proces negatywnej socjalizacji szkolnej doprowadził u nich do zaniku uzdolnień matematycznych.”

Wykład otwarty prof. zw. dr hab. Edyty Gruszczyk-Kolczyńskiej
„Dzieci uzdolnione matematycznie: mity, wyniki badań i wnioski
pedagogiczne” (Warszawa, 7 listopada 2014 r.)
Ewa Kulawska UKSW, Warszawa.

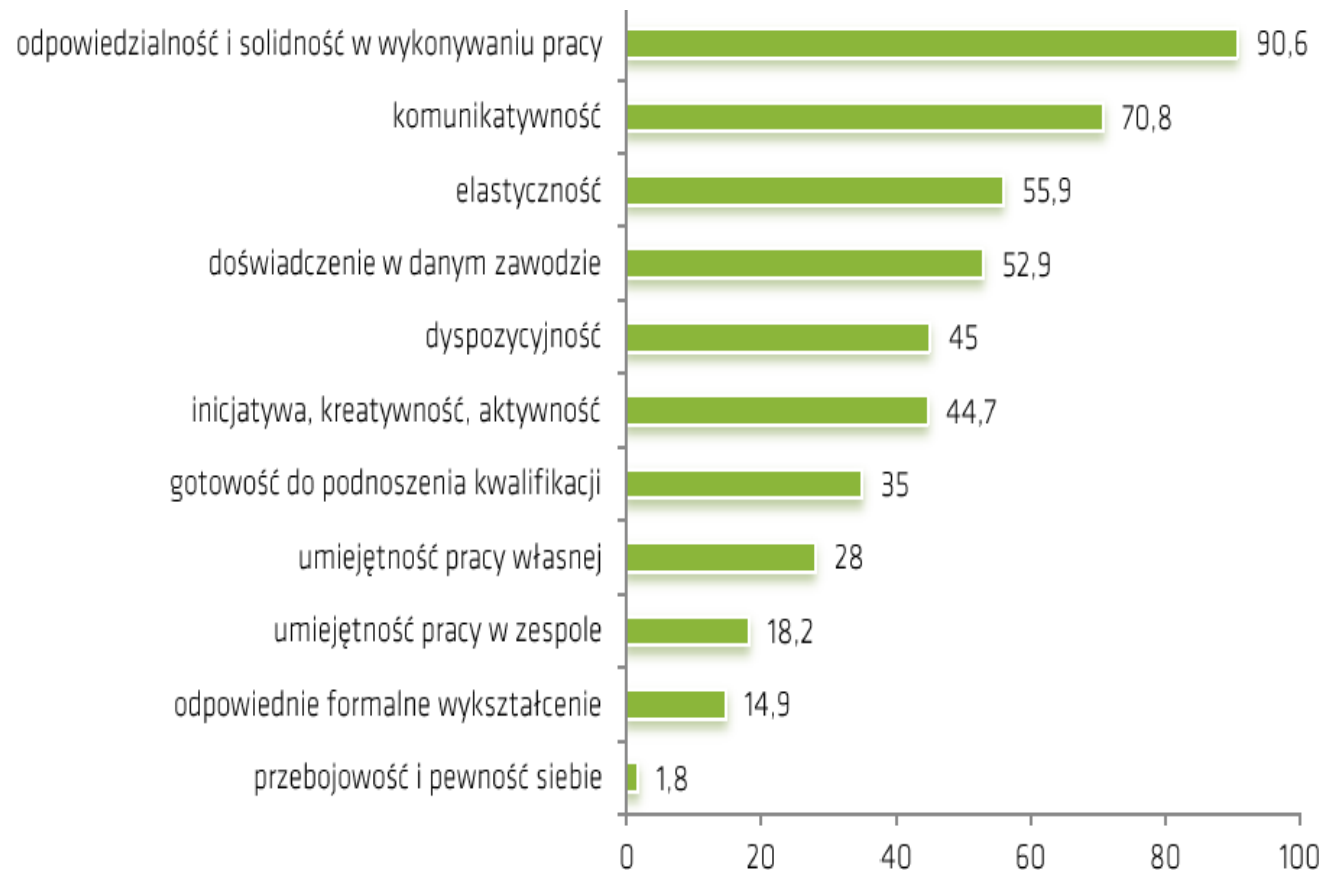

Reforma programowa i organizacji kształcenia z 2008r. ograniczyła **kształcenie przedmiotów przyrodniczych (fizyka, chemia, biologia i geografia) na poziomie podstawowym do 1 godz. tygodniowo** w szkołach ponadgimnazjalnych kończących się maturą.

Cechy i predyspozycje pracowników wysoko cenionych przez pracodawców (w %)

7

„Kształcenie zawodowe w Lublinie dopasowane do potrzeb gospodarki i zmian na rynku pracy. Diagnoza i Plan Rozwoju Szkolnictwa Zawodowego”. 2015r.

I grupa postulatów

związanych z kształceniem ogólnym

Samorządowcy oczekują:

- dobrego, przejrzystego i trwałego systemu prawnego
- rzetelnej informacji, o jakości kształcenia i pracy nauczycieli,
- informacji o kierunkach rozwoju gospodarczego państwa i perspektywie rynku pracy.
- rzetelnego stosowania art.167 ust.1 i 4 Konstytucji RP i 50 art. Ustawy o finansach publicznych, co zapewni odpowiednie zabezpieczenie finansowania nowych, jeśli są niezbędne, zadań oświatowych.

„Art. 167. 1. Jednostkom samorządu terytorialnego zapewnia się udział w dochodach publicznych odpowiednio do przypadających im zadań.

Art. 167.4. Zmiany w zakresie zadań i kompetencji jednostek samorządu terytorialnego następują wraz z odpowiednimi zmianami w podziale dochodów publicznych.”

Art. 50.1. Przyjmowane przez Radę Ministrów projekty ustaw oraz akty prawne, których skutkiem finansowym może być zwiększenie wydatków lub zmniejszenie dochodów jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów, zawierają w uzasadnieniu:

- 1) określenie wysokości tych skutków;*
- 2) wskazanie źródeł ich sfinansowania;*
- 3) opis celów nowych zadań i mierników określających stopień realizacji celów.”*

Pilną potrzebą w ramach obecnego ustroju szkolnego jest zmiana zintegrowanej podstawy programowej gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych wraz ze zmianą organizacji kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych kończących się maturą, które zapewnią odpowiedni poziom kształcenia w zakresie przedmiotów przyrodniczych (fizyki, chemii, biologii i geografii) oraz historii i wiedzy o społeczeństwie.

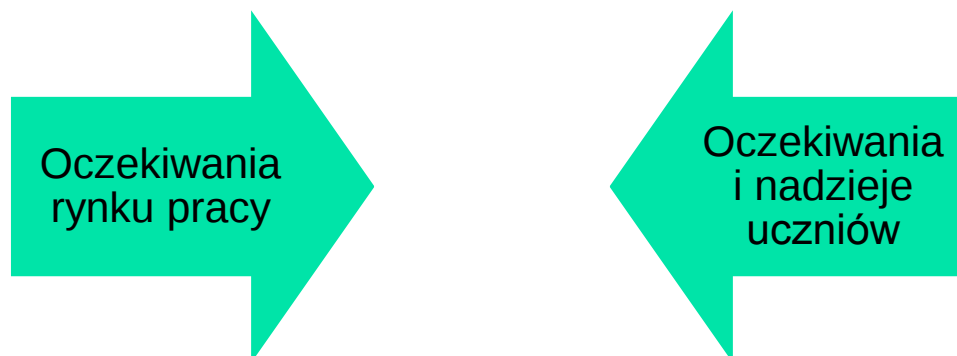

- Konieczne są zmiany w systemie kształcenia oraz systemie doskonalenia i dokształcania nauczycieli w kierunku znacznego podniesienia poziomu umiejętności pedagogicznych ze szczególnym uwzględnieniem doradztwa metodycznego.
- Radykalnej poprawie musi być poddany nadzór pedagogiczny na poziomie kuratora oświaty w kierunku realnej oceny efektów kształcenia i wychowania poszczególnych szkół i placówek oraz przekazania jej organom prowadzącym.

Drugim, nie mniej ważnym wyzwaniem polskiej edukacji jest **zbudowanie skutecznego i efektywnego systemu kształcenia zawodowego i ustawicznego w kontekście oczekiwań rynku pracy z jednej strony oraz oczekiwań i nadziei uczniów, jako przyszłych pracobiorców z drugiej strony.**

Odpowiednie warunki to:

- 1) zagwarantowanie odpowiedniego poziomu kształcenia ogólnego poprzedzającego kształcenie zawodowe,
- 2) racjonalizacja sieci szkół zawodowych i listy zawodów uwzględniających aktualne i przyszłe potrzeby lokalnego rynku pracy,
- 3) zapewnienie odpowiedniego wyposażenia technicznego i warunków organizacyjnych teoretycznego i praktycznego kształcenia zawodowego w obliczu szybkiego postępu technicznego i technologicznego oraz dynamicznych zmian na rynku pracy,
- 4) stałe podnoszenie kwalifikacji nauczycieli teoretycznych i praktycznych przedmiotów i zajęć,
- 5) ciągle doskonalenie planów i programów nauczania,

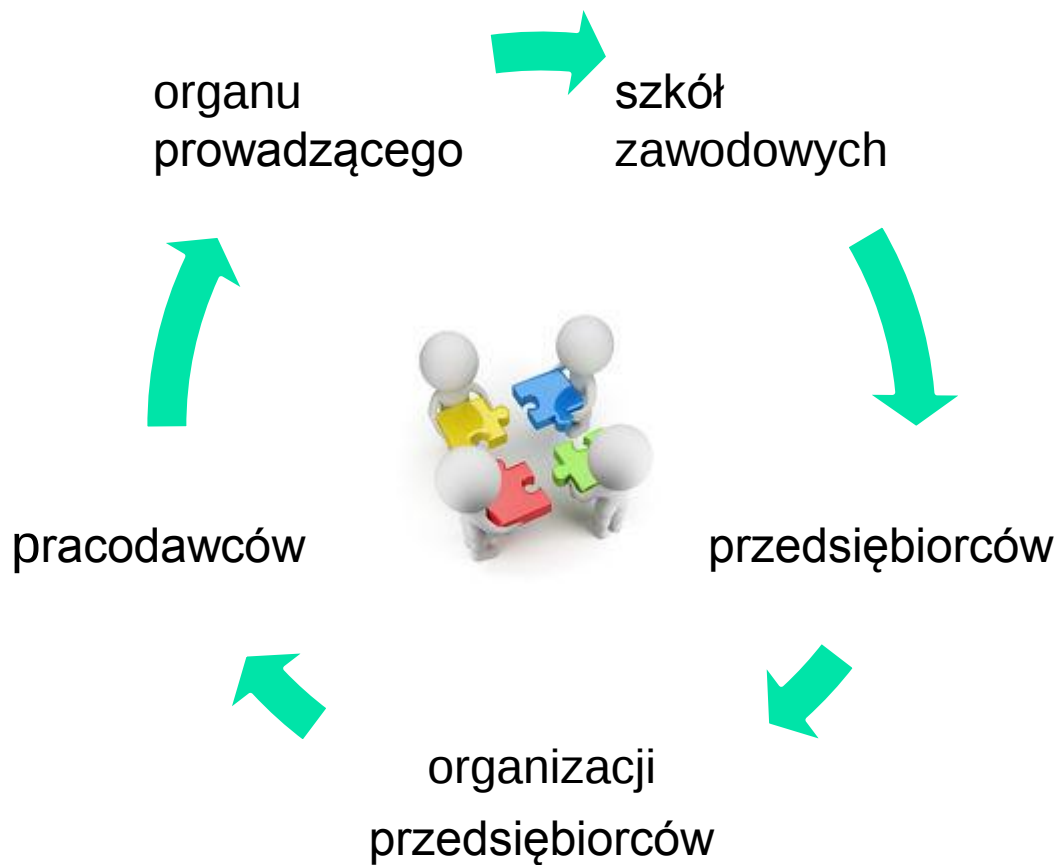
Odpowiednie warunki to:

- 6) podnoszenie, jakości kształcenia w zakresie przedmiotów zawodowych i skorelowanych z nimi przedmiotów ogólnokształcących,
- 7) modernizacja organizacji kształcenia praktycznego,
- 8) rozwijanie zainteresowań zawodowych wśród uczniów gimnazjów i szkół podstawowych,
- 9) promocja kształcenia zawodowego wśród uczniów gimnazjów i ich rodziców,
- 10) popularyzowanie idei kształcenia zawodowego wśród społeczności lokalnej,
- 11) zaangażowanie w proces kształcenia zawodowego i jego doskonalenia przedsiębiorców i organizacji przedsiębiorców oraz pracodawców.

Konieczna jest współpraca

Wymienia się trzy warunki, które w istotny sposób określają efektywność takiej współpracy (OECD):

- profesjonalne doradztwo zawodowe dla uczniów podejmujących decyzje o wyborze ścieżki kształcenia zawodowego oraz włączenie pracodawców w proces ustalania programów nauczania w szkołach zawodowych,
- wysoki poziom kwalifikacji posiadanych przez nauczycieli przedmiotów zawodowych,
- odbywanie praktycznej nauki zawodu bezpośrednio w przedsiębiorstwach.

O powodzeniu zabezpieczenia wcześniej sformułowanych warunków oraz osiągnięciu wspomnianych korzyści zadecydują nie tylko wspomniane podmioty, ale również konieczne korekty w organizacji szkolnictwa zawodowego w ramach polityki oświatowej państwa.

II grupa postulatów

związanych z kształceniem zawodowym

1) Konieczne jest udoskonalenie zasad finansowania kształcenia zawodowego, a w szczególności:

- kompleksowe przeszacowanie wag algorytmu podziału części oświatowej subwencji ogólnej, które zapewni odpowiednie relacje między nimi, wynikające z rzeczywistego porównania kosztów realizacji poszczególnych zadań oświatowych, szczególnie w kontekście „zaznaczenia” subwencji naliczanej na uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- otworzenie możliwości dofinansowania zadań z zakresu szkolnictwa zawodowego przez resorty gospodarcze,
- stworzenie systemu refundacji kosztów praktycznego kształcenia zawodowego pracodawcom podejmującym współpracę w tym zakresie ze szkołami zawodowymi,
- ujednolicenie zasad dotowania wszystkich typów niepublicznych szkół i placówek wraz z rewizją listy zawodów, których kształcenie odbywa się w szkołach policealnych.

- 2) Wskazane jest przeznaczenie środków unijnych w większym niż dotychczas stopniu na organizację praktyk i staży uczniowskich.**
- 3) Należy odejść od scentralizowanego systemu egzaminu zewnętrznego, który dezorganizuje pracę szkół, utrudnia, a wielu przypadkach uniemożliwia realną współpracę szkół z podmiotami gospodarczymi w zakresie opracowywania programów nauczania i organizacji praktycznej nauki zawodu w zakładach pracy.**
- 4) Radykalnie musi zmienić się system doskonalenia nauczycieli prowadzących teoretyczne i praktyczne zajęcia zawodowe.**

Podstawą sukcesu edukacji, a właściwie spełnienia misji, nie jest dylemat, jaki ustrój szkolny, ale

- jak wychowywać i uczyć ?
- czego i kiedy uczyć ?
- jakimi umiejętnościami powinien charakteryzować się nauczyciel, który wychowuje i uczy ?

Urząd Miasta Lublin

„ Sama natura zadbała o wszystko, co potrzebne dla zrównoważonego rozwoju. Stąd wielość i różnorodność talentów i uzdolnień. Natura zadbała też o to, by wszystkie dzieci chciały się uczyć, dlatego do szkoły przychodzą pełne motywacji i chętne do współpracy.

W moim przekonaniu celem dobrej szkoły powinno być rozwijanie potencjału, jaki z sobą przynoszą dzieci. Ich różnorodne talenty to nasze bogactwo narodowe! Rozwój każdego kraju zależy od tego, jak ten potencjał wykorzysta! Również rozwój Polski zależy od tego, na ile stymulującym środowiskiem będą nasze szkoły.”

Marzena Żylińska -wykładowca metodyki,
wpis na blogu Centrum Edukacji Obywatelskiej pt. „Cele edukacji”

Dziękuję za uwagę

Ewa Dumkiewicz-Sprawka
Dyrektor Wydziału Oświaty i Wychowania
Urzędu Miasta Lublin

